

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 29. mája 2014 pôvodne ustanovoval tri prekážky práva voliť. Okrem prekážky, ktorou je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia, predstavovali prekážku práva voliť aj pozbavenie spôsobilosti na právne úkony a výkon trestu odňatia slobody uložený za spáchanie obzvlášť závažného zločinu.

Posledné dve prekážky výkonu volebného práva boli na základe rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o nesúlade dotknutých ustanovení volebného zákona s Ústavou Slovenskej republiky a príslušnými ustanoveniami medzinárodných zmlúv zrušené a vytvorila sa tak možnosť, aby sa volieb a hlasovania v referende mohol zúčastniť takmer každý a zvyšovala sa tak legitimita volených orgánov.

Prekážka, ktorou je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia, bola zavedená do právneho systému hneď po politických a spoločenských zmenách v marci 1990 a pre voľby do orgánov samosprávy obcí zákonom Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. z 28. augusta 1990. Táto prekážka bola a je teda viac ako 30 rokov spoločnosťou akceptovaná z dôvodu, že spravidla sa uplatňovala pri doručovaní prenosnej volebnej schránky do nemocničných zariadení a obmedzenie sa vzťahovalo najmä na infekčné oddelenia nemocníc. Zákon, prirodzene, nepočítal s pandémiou a s takým rozsiahlym dopadom na uplatňovanie aktívneho volebného práva voličov.

Kým v minulosti sa obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia vzťahovalo možno na pár desiatok spravidla hospitalizovaných voličov, v súčasnosti môže byť obmedzené volebné právo aj tisícom voličov, podľa toho, ako sa pandemická situácia bude vyvíjať s blížiacim sa termínom volieb do orgánov samosprávy obcí a volieb do orgánov samosprávy krajov, ktoré sa majú v roku 2022 konať v rovnaký deň a v rovnakom čase (ďalej len „spojené voľby“).

Vzhľadom na to, že mimoriadne situácie si vyžadujú mimoriadne riešenia, navrhuje sa, aby bolo umožnené hlasovať v spojených voľbách aj voličom, ktorým bola nariadená izolácia alebo karanténa, avšak špeciálnym spôsobom tak, aby bola zabezpečená ochrana verejného zdravia.

V súlade s vytvoreným právnym rámcom podľa § 4 volebného zákona sa ustanovuje pre prípad pretrvávajúcej pandémie ochorenia COVID-19 a s ňou súvisiacich karanténnych opatrení osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19 alebo osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s osobami pozitívnymi na ochorenie COVID-19, právo týchto osôb uplatniť výkon svojho volebného práva prostredníctvom špeciálneho spôsobu hlasovania.

Predmetom úpravy návrhu zákona je komplexný proces špeciálneho spôsobu hlasovania vo všetkých jeho štádiách, najmä podmienok uplatnenia špeciálneho spôsobu hlasovania, kreovanie špeciálnych volebných komisií, vytváranie špeciálnych zoznamov oprávnených voličov na základe žiadosti, priebeh špeciálneho spôsobu hlasovania, ktoré budú zabezpečovať vyslaní členovia špeciálnej volebnej komisie v mieste nahláseného pobytu oprávneného voliča, ako aj materiálne, personálne zabezpečenie špeciálneho spôsobu hlasovania a odmeňovanie osôb aktívne participujúcich na príprave a vykonaní tohto hlasovania.

Špeciálny spôsob hlasovania je určený výlučne pre osoby, ktorým bola nariadená izolácia alebo karanténa z dôvodov ochrany verejného zdravia pred ochorením COVID-19 a pre osoby žijúce s nimi v spoločnej domácnosti, a to na základe ich žiadosti.

Vzhľadom na to, že vývoj epidemiologickej situácie a potrebu uplatnenia tejto špeciálnej právnej úpravy nemožno vopred predpokladať, zákon obsahuje ustanovenie, podľa ktorého sa postup podľa tohto zákona uplatní iba v prípade, ak k 30. septembru 2022 budú na základe rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) osoby pozitívne na ochorenie COVID-19 a osoby, ktoré s nimi prišli do úzkeho kontaktu, podliehať izolácii alebo karanténe.

Špeciálny spôsob hlasovania sa navrhuje realizovať hlasovaním do špeciálnej prenosnej volebnej schránky. Osobitosť spočíva v tom, že sa zriaďuje špeciálna volebná komisia s určeným sídlom v obci v rámci špeciálneho volebného obvodu. Zoznam obcí patriacich do územia jednotlivých špeciálnych volebných obvodov a sídla špeciálnych volebných komisií sú uvedené v prílohe k zákonu.

Členovia špeciálnej volebnej komisie utvorenej delegovaním politickými stranami budú na požiadanie oprávneného voliča doručovať hlasovacie lístky so špeciálnou prenosnou volebnou schránkou voličom, ktorí sa z dôvodu prekážky pri výkone práva hlasovať z dôvodu ochrany verejného zdravia nemôžu dostaviť do volebnej miestnosti.

Zákon upravuje spôsob kreovania špeciálnej volebnej komisie, ustanovuje podmienky členstva v nej, ako aj činnosť členov špeciálnej volebnej komisie. Určuje sa, že komisia musí mať minimálne osem členov, pričom hlasovanie do špeciálnej volebnej schránky v mieste pobytu oprávneného voliča budú zabezpečovať vždy dvaja vyslaní členovia tejto komisie. Je nevyhnutné počítať aj so situáciou, že epidémia bude na ústupe a dvaja členovia špeciálnej volebnej komisie budú postačovať na zabezpečenie hlasovania vo všetkých obciach patriacich do územného obvodu špeciálnej volebnej komisie, prípadne ani nebude potrebné, aby členovia tejto komisie vo volebný deň začali svoju činnosť, pretože žiaden z oprávnených voličov s trvalým pobytom v príslušnom špeciálnom volebnom obvode nepožiadá o špeciálnu prenosnú volebnú schránku. Na druhej strane možno bude potrebné, aby všetci ôsmi členovia komisie v štyroch dvojiciach vo volebný deň zabezpečovali hlasovanie oprávnených voličov podľa tohto zákona z dôvodu, že epidemiologická situácia v príslušnom špeciálnom volebnom obvode bude nepriaznivá a o špeciálny spôsob hlasovania požiadá veľké množstvo oprávnených voličov.

Zákon ďalej upravuje podrobnosti o zapisovaní oprávneného voliča do špeciálneho zoznamu voličov oprávnených hlasovať špeciálnym spôsobom, ako aj o vyčiarknutí oprávneného voliča zo zoznamu voličov vo volebnom okrsku podľa miesta trvalého pobytu voliča. Ustanovuje sa, že žiadosť o špeciálny spôsob hlasovania je možné podať najneskôr v posledný pracovný deň pred dňom konania volieb do dvanástej hodiny, a to telefonicky zapisovateľovi miestnej volebnej komisie za účelom potreby overenia údajov, telefonického kontaktu a vyhotovenia špeciálnych zoznamov oprávnených voličov.

Od zapisovateľov miestnych volebných komisií sa očakáva vysoká profesionalita a pracovné nasadenie pri prijímaní žiadostí oprávnených voličov, tvorbe špeciálnych zoznamov oprávnených voličov a pri zabezpečovaní vyčiarknutia oprávnených voličov v zozname voličov v obci.

Vzhľadom na náročnosť práce, určité riziko z dôvodu priameho kontaktu s osobami v izolácii alebo v karanténe, navrhuje sa členom špeciálnej komisie vyslaným so špeciálnou

prenosnou volebnou schránkou odmena v úhrnnej výške 200 eur. Vzhľadom na nevyhnutnú prepravu motorovým vozidlom na území špeciálneho volebného obvodu, ktorý tvorí spravidla niekoľko obcí, sa ustanovuje, že vodič motorového vozidla sa na účely odmeňovania považuje za člena volebnej komisie a patrí mu odmena vo výške 170 eur.

Zákon ustanovuje tiež špeciálny spôsob hlasovania a postupy, ktoré zabezpečia, aby každý, kto požiadal o špeciálny spôsob hlasovania, mal umožnené uplatniť právo hlasovať, ale zároveň, aby postup pri hlasovaní a vykonávaní záznamov v špeciálnom zozname oprávnených voličov, vzbudzoval u voličov dôveru v zákonnosť volieb.

Navrhuje sa, aby špeciálna volebná komisia mala sídlo v obci podľa prílohy zákona, pričom každá z týchto obcí zabezpečí potrebné podmienky pre činnosť špeciálnej volebnej komisie, vrátane motorového vozidla a vodiča. Výdavky spojené so špeciálnym spôsobom hlasovania a s činnosťou špeciálnej volebnej komisie, vrátane odmeny člena špeciálnej volebnej komisie a vodiča zabezpečujúceho prepravu členov špeciálnej volebnej komisie, patriace k výdavkom spojeným s voľbami, nebude znášať obec, ktorá je sídlom špeciálnej volebnej komisie, ale tieto výdavky budú hradené zo štátneho rozpočtu.

Keďže tento zákon upravuje odchýlky od právneho predpisu upravujúceho podmienky výkonu volebného práva, ktorým je volebný zákon, ustanovuje sa, že veci, ktoré nie sú upravené navrhovaným zákonom, sa spravujú volebným zákonom.

V článku II sa navrhuje predĺženie lehoty na vykonanie volieb do orgánov samosprávnych krajov a volieb do orgánov samosprávy obcí v medziach volebného obdobia o sedem dní a vytvárajú sa tak predpoklady na určenie optimálneho termínu konania predmetných volieb.

V článku III sa novelizáciou zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších prepisov precizovaním textu poskytuje právna istota koalícii politických strán a politických hnutí, že zodpovednosť za vedenie volebnej kampane kandidátom uvedeným na kandidátnej listine tejto koalície po čase ustanovenom na volebnú kampaň budú politické strany niest' len v tom prípade, ak ide o kandidáta vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky a voľbách do Európskeho parlamentu a úprava sa nevzťahuje na blížiac sa spojené voľby do orgánov územnej samosprávy.

Účinnosť sa navrhuje dňom vyhlásenia, ešte pred vyhlásením spojených volieb do orgánov územnej samosprávy.

Návrh zákona má vplyv na rozpočet verejnej správy, pričom zakladá negatívny dopad na štátny rozpočet. Návrh zákona má pozitívny sociálny vplyv a nezakladá vplyv na podnikateľské prostredie, vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu, na služby verejnej správy pre občana, ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Predložený návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K čl. I

K § 1

Ustanovuje sa, že zákon upravuje spôsob hlasovania výlučne pre voľby do orgánov samosprávy obcí a voľby do orgánov samosprávy krajov, ktoré vyhlási predseda Národnej rady Slovenskej republiky v roku 2022 a ktoré sa budú konať v rovnaký deň a v rovnakom čase a výlučne pre tých voličov, ktorým ku dňu konania týchto volieb bola nariadená izolácia alebo karanténa z dôvodu ochrany verejného zdravia pred ochorením COVID-19 a pre osoby s nimi žijúce v jednej domácnosti (ďalej len „oprávnený volič“).

Ustanovenie obsahuje klauzulu o uplatnení postupu podľa tohto zákona len v tom v prípade, ak ku dňu 30. septembra 2022 bude vyhláškou Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky osobám pozitívnym na ochorenie COVID-19, resp. osobám, ktoré s nimi prišli do úzkeho kontaktu, nariadená izolácia alebo karanténa. Ak by totiž v prípade priaznivej epidemiologickej situácie v období bezprostredne predchádzajúcom spojeným voľbám na základe vyhlášky úradu vyššie uvedené osoby nepodliehali izolácii či karanténe, pominul by tým dôvod na realizáciu špeciálneho spôsobu hlasovania, nakoľko tieto osoby by už nemali podľa volebného zákona prekážku vo výkone volebného práva z dôvodu ochrany verejného zdravia.

K § 2

Ustanovuje sa, kto je podľa tohto zákona oprávneným voličom.

Ustanovuje sa, že pri využití špeciálneho spôsobu hlasovania na základe žiadosti sa prekážka práva voliť osôb, ktoré majú zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodu ochrany verejného zdravia pred ochorením COVID-19, nevzťahuje na oprávneného voliča, ktorému bola nariadená izolácia alebo karanténa. Takýto volič má právo hlasovať do špeciálnej prenosnej volebnej schránky, ktorú mu na požiadanie doručí špeciálna volebná komisia. Týmto spôsobom môžu hlasovať aj osoby, s ktorými tento volič žije v spoločnej domácnosti, ak o špeciálny spôsob hlasovania požiadajú, čím sa zabezpečujú lepšie možnosti ochrany verejného zdravia.

K § 3

Na zabezpečenie špeciálneho spôsobu hlasovania sa navrhujú zriadiť špeciálne volebné obvody. Zoznam obcí patriacich do územia jednotlivých špeciálnych volebných obvodov je uvedený v prílohe zákona. Ich vytvoreniu predchádzala komunikácia s okresnými úradmi, mestami a obcami s cieľom vytvoriť optimálne územie, v rámci ktorého by pôsobila jedna alebo až štyri dvojice členov špeciálnej volebnej komisie v závislosti od počtu oprávnených voličov, ktorí požiadajú o špeciálny spôsob hlasovania.

K § 4

Na zabezpečenie špeciálneho spôsobu hlasovania v určenom územnom obvode sa navrhuje zriadiť špeciálna volebná komisia. Sídлом tejto komisie je obec alebo mesto, ktoré je ustanovené v prílohe zákona. Navrhuje sa, aby špeciálna volebná komisia mala najmenej osem členov, pričom členov môžu delegovať politické strany, politické hnutia, alebo koalície, ktoré predložili kandidátnu listinu pre voľby do obecného zastupiteľstva v obci, ktorá je sídlom špeciálnej volebnej komisie. Zároveň sa priamo zákonom zakotvuje lehota, dokiaľ môžu

oprávnené subjekty nominovať svojho zástupcu do uvedenej komisie. Spôsob delegovania a podmienky členstva sa ustanovujú v zhode s volebným zákonom. Podobne, ako ustanovuje volebný zákon, ak počet členov špeciálnej volebnej komisie nedosiahne alebo klesne pod číslo osem, chýbajúcich členov vymenuje starosta obce, ktorá je sídlom špeciálnej volebnej komisie (ďalej len „starosta určenej obce“). Vzhľadom na výnimočnosť spojených volieb konaných v čase epidémie ochorenia COVID-19 v prípade, že sa delegovaním oprávnenými subjektmi nenaplní minimálny počet členov špeciálnej volebnej komisie a ani starosta určenej obce nevymenuje chýbajúcich členov do tohto počtu, zákon ustanovuje prednostovi príslušného okresného úradu úlohu zabezpečiť súčinnosť obci a domenovať chýbajúcich členov špeciálnej volebnej komisie.

Zákon tiež ustanovuje spôsob zabezpečenia činnosti špeciálnej volebnej komisie v deň konania volieb a poradie, v akom budú jej členovia vysielaní v deň konania volieb so špeciálnou prenosnou volebnou schránkou. Poradie určí na prvom zasadnutí špeciálnej volebnej komisie starosta určenej obce žrebom a hlasovanie budú zabezpečovať vždy dvaja vyslaní členovia špeciálnej komisie. Zvyšní členovia komisie sa ujmú činnosti v prípade, že počet oprávnených voličov, ktorí požiadali o špeciálny spôsob hlasovania, bude taký vysoký, že jedna dvojica členov špeciálnej komisie nebude spôsobilá fyzicky obslúžiť celý špeciálny volebný obvod do času uzatvorenia volebných miestností. Starosta určenej obce bude pri rozhodovaní o vysielaní ďalších členov komisie povinný spolupracovať s predsedom okresnej volebnej komisie. V prípade enormného nárastu počtu oprávnených voličov, ktorí požiadali o špeciálny spôsob hlasovania, ak by celkový počet členov špeciálnej volebnej komisie nepostačoval na zabezpečenie špeciálneho spôsobu hlasovania, zákon ukladá starostovi určenej obce po predchádzajúcom súhlase prednostu okresného úradu operatívne domenovať ďalších členov komisie v potrebnom počte.

Zákon myslí aj na situáciu, že žiaden oprávnený volič v príslušnom špeciálnom volebnom obvode nepožiadá o špeciálnu prenosnú volebnú schránku, a v tom prípade špeciálna volebná komisia v deň volieb nebude vykonávať svoju činnosť.

K § 5

Ustanovuje sa povinnosť zapísať oprávneného voliča, ktorý požiadal o špeciálny spôsob hlasovania v príslušnom volebnom obvode pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva podľa miesta jeho trvalého pobytu, do špeciálneho zoznamu oprávnených voličov, a to osobitne pre voľby do orgánov samosprávnych krajov a osobitne pre voľby do orgánov samosprávy obcí. Úlohu spracovať tieto špeciálne zoznamy oprávnených voličov zákon zveruje zapisovateľovi miestnej volebnej komisie, voči ktorému bude smerovať aj žiadosť oprávneného voliča o špeciálny spôsob hlasovania.

Taxatívne sa ustanovujú osobné údaje oprávneného voliča, ktoré je povinný zapisovateľovi poskytnúť a pre zabezpečenie plynulého priebehu hlasovania do špeciálnej prenosnej volebnej schránky v deň konania volieb sa v zákone explicitne ustanovuje telefonická forma podania žiadosti oprávneného voliča o špeciálny spôsob hlasovania, a zároveň sa ustanovuje najneskoršia lehota na podanie žiadosti o špeciálny spôsob hlasovania.

Zavádza sa tiež povinnosť obce zverejniť najneskôr päť pracovných dní pred dňom konania volieb na úradnej tabuli obce a na jej webovom sídle, ak ho má zriadené, telefonický kontakt na zapisovateľa miestnej volebnej komisie, na ktorom bude tento v úradných hodinách obce dostupný za účelom prijímania žiadostí oprávnených voličov o špeciálny spôsob hlasovania.

Zapisovateľovi miestnej volebnej komisie sa v zákonnej lehote ukladá povinnosť oznámiť starostovi určenej obce počet oprávnených voličov, ktorí požiadali o špeciálny spôsob hlasovania v obci. Týmto oznámením starosta určenej obce získa dôležitú informáciu nevyhnutnú pre následný rozvrh práce členov špeciálnej volebnej komisie v deň konania volieb a prípadné povolanie väčšieho počtu členov tejto komisie, potrebného na zabezpečovanie hlasovania do špeciálnej volebnej schránky v príslušnom špeciálnom volebnom obvode.

Zapisovateľ miestnej volebnej komisie je povinný zabezpečiť vyčiarknutie oprávneného voliča, ktorý požiadal o špeciálny spôsob hlasovania zo zoznamu voličov v obci, aby sa tým zabránilo duplicitnému započítaniu takéhoto voliča do celkového počtu voličov danej obce.

Konkretizuje sa tiež volebný okrsk, ktorého okrsková volebná komisia odovzdá špeciálne zoznamy oprávnených voličov v deň konania volieb členom špeciálnej volebnej komisie vyslaným so špeciálnou prenosnou volebnou schránkou k oprávneným voličom majúcim trvalý pobyt v príslušnom volebnom obvode pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva.

K § 6

Hlasovanie do špeciálnej prenosnej volebnej schránky v domácnosti vychádza z osvedčeného spôsobu hlasovania do prenosnej volebnej schránky podľa volebného zákona u voliča, ktorý zo závažných, najmä zdravotných dôvodov, sa v deň konania volieb nemôže osobne dostaviť do volebnej miestnosti. Avšak zároveň sa zákonom výslovne vylučuje použitie špeciálneho spôsobu hlasovania u oprávnených voličov hospitalizovaných na infekčných oddeleniach v nemocničných zariadeniach, do ktorých je vstup verejnosti zamedzený.

V prípade zabezpečenia hlasovania oprávneného voliča podľa tohto zákona sa jednoznačne špecifikujú osoby, ktoré toto hlasovanie zabezpečujú, t. j. dvojica vyslaných členov špeciálnej volebnej komisie podľa vopred vyžrebovaného poradia. Konkretizujú sa tiež materiály na hlasovanie, ktoré si vyslaní členovia špeciálnej volebnej komisie prevezmú od príslušnej okrskovej volebnej komisie. Časový harmonogram zabezpečenia hlasovania u jednotlivých oprávnených voličov zapísaných v príslušných špeciálnych zoznamoch oprávnených voličov si určia samotní vyslaní členovia špeciálnej volebnej komisie, poznajúc miestne podmienky a geografické pomery v oblasti, v ktorej toto hlasovanie zabezpečujú.

Vyslaní členovia špeciálnej volebnej komisie sú po príchode na miesto hlasovania povinní vyzvať oprávneného voliča, aby sa dostavil na hlasovanie. Členovia komisie sú povinní v rámci tejto výzvy použiť všetky bežné dostupné prostriedky, ako napr. domový zvonček, a na účely výzvy majú k dispozícii aj telefónne číslo oprávneného voliča, ktoré sú povinní použiť v prípade, ak volič na výzvy realizované skôr uvedenými spôsobmi nereaguje. Ak sa oprávnený volič ani po použití všetkých dostupných prostriedkov vrátane telefonickej výzvy do ustanoveného času desiatich minút nedostaví hlasovať, platí, že hlasovanie odmietol a členovia špeciálnej volebnej komisie sa následne odoberú k ďalšiemu oprávnenému voličovi zapísanému v špeciálnom zozname oprávnených voličov. K oprávnenému voličovi, ktorý sa na hlasovanie nedostavil, sa už opakovanne nevrátia, a to aj z dôvodu, že špeciálna volebná komisia po zabezpečení hlasovania všetkým voličom, ktorí o hlasovanie v príslušnom volebnom obvode požiadali, odovzdá špeciálnu prenosnú volebnú schránku v príslušnom volebnom okrsku a pokračuje v práci v ďalšom volebnom obvode pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva, v ktorom požiadali o špeciálny spôsob hlasovania oprávnení voliči s trvalým pobytom v tomto volebnom obvode.

Ak sa oprávnený volič na výzvu členov špeciálnej volebnej komisie hlasovať dostaví, zákon ustanovuje postup realizácie jednotlivých úkonov vykonávaných vyslanými členmi komisie

a oprávneným voličom, počnúc legitimáciou oprávneného voliča, odovzdaním materiálov na hlasovanie, podpísaním prevzatia hlasovacieho lístka a obálky zo strany oprávneného voliča a zakrúžkovaním poradového čísla voliča v príslušnom špeciálnom zozname oprávnených voličov. Uvedené procesy sa navrhuje vykonávať osobitne pre hlasovanie vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov a osobitne pre hlasovanie vo voľbách do orgánov samosprávy obcí. Zároveň sa jednoznačne zakotvuje, že ak oprávnený volič na mieste vyjadrí svoju vôľu nehlasovať v tých-ktorých voľbách, vyslaný člen špeciálnej volebnej komisie poznamená túto skutočnosť v príslušnom špeciálnom zozname oprávnených voličov, poradové číslo takého voliča v špeciálnom zozname voličov nezakrúžkuje a materiály na hlasovanie pre voľby, pre ktoré hlasovanie odmietol, mu nevydá. Presne popísaným postupom sa zabezpečuje, aby nemohlo dôjsť k manipulácii s hlasovacími materiálmi v prípade, že oprávnený volič sa rozhodne, že v jedných z dvoch volieb hlasovať nebude. Členovia špeciálnej volebnej komisie pri odovzdávaní špeciálnej prenosnej volebnej schránky príslušnej okrskovej volebnej komisii v tomto prípade zároveň odovzdajú aj nevydané obálky a hlasovacie lístky.

Oprávnený volič, ktorý prevzal materiály na hlasovanie, sa odoberie hlasovať do svojej domácnosti, zatiaľ čo vyslaní členovia komisie zotrávajú pred vstupom do domácnosti voliča. Po vykonaní hlasovania oprávnený volič pred členmi špeciálnej volebnej komisie vloží obálky na hlasovanie do príslušných špeciálnych prenosných volebných schránok.

Po zabezpečení hlasovania do špeciálnej prenosnej volebnej schránky u všetkých oprávnených voličov zapísaných v príslušných špeciálnych zoznamoch oprávnených voličov majúciich trvalý pobyt vo volebnom obvode pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva sa vyslaní členovia špeciálnej volebnej komisie vrátia do okrskovej volebnej komisie, od ktorej si tieto zoznamy prevzali a tieto jej odovzdajú spolu so špeciálnymi volebnými schránkami, ktoré sa musia následne zapečatiť a odložiť na bezpečné miesto vo volebnej miestnosti, na ktorom zostanú umiestnené až do skončenia hlasovania.

V ustanovení sa tiež upravuje okamih ukončenia činnosti príslušnej špeciálnej volebnej komisie a s tým súvisiaca oznamovacia povinnosť informovať o ukončení svojej činnosti okresnú volebnú komisiu.

K § 7

Výsledky špeciálneho spôsobu hlasovania oprávnených voličov bude zisťovať okrsková volebná komisia s najnižším poradovým číslom v príslušnom volebnom obvode pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva podľa miesta trvalého pobytu oprávneného voliča rovnako, ako zisťuje výsledky hlasovania voličov zapísaných v zozname voličov tohto volebného okrsku, ktorí sa zúčastnili hlasovania buď osobne vo volebnej miestnosti, alebo prostredníctvom prenosnej volebnej schránky. Zisťovanie výsledkov hlasovania oprávnených voličov hlasujúcich do špeciálnej prenosnej volebnej schránky nebude prebiehať oddelene, ale všetky volebné schránky z príslušných volieb s hlasmi voličov nachádzajúce sa vo volebnej miestnosti sa po skončení hlasovania otvoria a ich obsah sa zmieša, čím sa zabezpečí ústavne garantovaná tajnosť hlasovania čo i len jedného prípadného oprávneného voliča hlasujúceho do špeciálnej prenosnej volebnej schránky.

K § 8

Týmto ustanovením sa ukladá povinnosť obci, ktorá je sídlom špeciálnej volebnej komisie, zabezpečiť špeciálnej volebnej komisii osobitné priestory a materiálne prostriedky potrebné na jej činnosť a tiež zabezpečiť osoby na organizačnú a technickú prípravu špeciálneho spôsobu

hlasovania a jeho vykonanie, osobné motorové vozidlo a vodiča zabezpečujúceho prepravu členov špeciálnej volebnej komisie vyslaných so špeciálnou prenosnou volebnou schránkou.

Definuje sa, že z hľadiska úhrady výdavkov spojených so špeciálnym spôsobom hlasovania podľa tohto zákona sa špeciálna volebná komisia považuje za okrskovú volebnú komisiu. Podľa volebného zákona obce zabezpečujú úlohy na úseku volieb ako prenesený výkon štátnej správy. Na úhradu výdavkov spojených s činnosťou špeciálnej volebnej komisie sa obci, ktorá je sídlom špeciálnej volebnej komisie poskytne dotácia z kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Výdavky na činnosť špeciálnej volebnej komisie (materiálne prostriedky, prepravné, hovorné, odmeny osobám na organizačnú a technickú prípravu špeciálneho spôsobu hlasovania a jeho vykonanie a pod.), odmena člena špeciálnej volebnej komisie a vodiča zabezpečujúceho prepravu členov špeciálnej volebnej komisie vrátane výdavkov spojených s výkonom ich funkcie (cestovné náhrady, stravovanie, občerstvenie, náhrada mzdy alebo platu a pod.) uplatnené podľa vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 308/2015 Z. z. o výdavkoch spojených s voľbami v znení neskorších predpisov nebudú v zmysle volebného zákona znášať obce, ktoré sú sídlom špeciálnej volebnej komisie, ale budú na základe predloženého vyúčtovania hradené zo štátneho rozpočtu.

Ustanovenie ďalej upravuje odmeňovanie členov špeciálnej volebnej komisie. Ak v deň konania volieb nemá nárok na náhradu mzdy alebo náhradu platu podľa volebného zákona, členovi špeciálnej volebnej komisie, ktorý bol v deň konania volieb na základe vyžrebovaného poradia vyslaný so špeciálnou prenosnou volebnou schránkou k oprávnenému voličovi, patrí odmena v úhrnnej výške 200 eur a členovi špeciálnej volebnej komisie, ktorý v deň konania volieb nevykonával svoju činnosť, nakoľko v príslušnom špeciálnom volebnom obvode ani jeden oprávnený volič nepožiadaval o špeciálny spôsob hlasovania alebo na základe vyžrebovaného poradia nevznikla potreba vyslania väčšieho počtu členov špeciálnej volebnej komisie, patrí odmena za členstvo v špeciálnej komisii vo výške 30 eur.

Na účely odmeňovania za výkon jeho činnosti sa vodičovi týmto zákonom priznáva rovnaké postavenie ako členovi špeciálnej volebnej komisie vyslanému so špeciálnou prenosnou volebnou schránkou a patrí mu odmena vo výške 170 eur. Nevylučuje sa, že niektorý z členov špeciálnej volebnej komisie bude sám viesť motorové vozidlo pri zabezpečovaní hlasovania do špeciálnej prenosnej volebnej schránky; osobitná odmena za vedenie motorového vozidla mu však neprináleží, ale patrí mu odmena člena špeciálnej volebnej komisie vyslaného so špeciálnou prenosnou volebnou schránkou v úhrnnej výške 200 eur.

Odmeny za výkon funkcie člena špeciálnej volebnej komisie, medzi ktorých sa v prípade potreby započítava aj vodič, sú, rovnako ako odmeny členov bežnej volebnej komisie podľa § 5 ods. 7 písm. j) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, oslobodené od dane. Z týchto príjmov nebudú zároveň vykonávané odvody do poisťovní.

Vzhľadom na plnenie úloh súvisiacich s prijímaním žiadostí oprávnených voličov o hlasovanie špeciálnym spôsobom, rozličnými oznamovacími povinnosťami či zostavovaním špeciálnych zoznamov oprávnených voličov sa zjednocuje nárok na odmenu zapisovateľovi miestnej volebnej komisie, a to v rovnakej výške ako zapisovateľovi okrskovej volebnej komisie v spojených voľbách. Zjednotenie odmeny tak odráža skutočnosť, že zapisovateľ miestnej volebnej komisie plní úlohy podľa volebného zákona a zároveň plní ďalšie náročné úlohy v súvislosti s plnením úloh podľa tohto zákona.

K § 9

Povinnosť mlčanlivosti podľa tohto zákona sa vzťahuje na všetky osoby, ktoré prichádzajú do styku s osobnými údajmi pri plnení úloh podľa tohto zákona.

Ustanovuje sa pôsobnosť volebného zákona na tie prípady, ktoré nie sú výlučne upravené týmto zákonom.

Zároveň sa ukladá úloha úradu upraviť podrobnosti v súvislosti so zaistením epidemiologicky bezpečného výkonu práce členov špeciálnej volebnej komisie a vodiča zabezpečujúceho prepravu vyslaných členov špeciálnej volebnej komisie.

K čl. II

Navrhuje sa upraviť v zákone č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov lehotu na vykonanie volieb do orgánov územnej samosprávy. Navrhuje sa predĺžiť lehotu o sedem dní tak, aby sa voľby od orgánov samosprávy obcí a tiež voľby do orgánov samosprávnych krajov vykonali v posledných 21 dňoch ich volebného obdobia. Predĺženie lehoty nemá žiaden vplyv na dĺžku volebného obdobia týchto orgánov, na druhej strane dáva väčší časový priestor na určenie vhodného dňa na vykonanie volieb. V roku 2022 z dôvodu spojenia volieb do orgánov územnej samosprávy vychádzal jediný možný deň vykonania volieb v súlade s platným volebným zákonom na sobotu 29. októbra, teda na deň počas víkendu, kedy sa obyvatelia pripravujú na slávenie sviatku Pamiatky zosnulých, a ktorý je spojený s veľkou migráciou obyvateľstva v rámci územia Slovenskej republiky. Konanie volieb v tento deň by mohlo spôsobiť nižší záujem o členstvo vo volebných komisiách práve v tak náročných voľbách, v ktorých sa spája organizácia volieb do orgánov samosprávy obcí, volieb do samosprávnych krajov a zároveň organizácia špeciálneho spôsobu hlasovania pre voličov majúcich prekážku pri výkone práva hlasovať z dôvodu ochorenia COVID-19.

K čl. III

Precizuje sa právna úprava sankčného ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov. S ohľadom na § 3 ods. 10 uvedeného zákona, ktorý upravuje spoločnú zodpovednosť všetkých politických strán tvoriacich koalíciu za vedenie volebnej kampane po čase ustanovenom v § 2 ods. 2 kandidátom uvedeným na kandidátnej listine tejto koalície pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky a do Európskeho parlamentu, je potrebné aj v ustanovení, ktorým sa ukladá sankcia za vedenie volebnej kampane kandidátom uvedeným na kandidátnej listine koalície po čase ustanovenom na volebnú kampaň, exaktne uviesť druhy volieb, v ktorých môže dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty tohto správneho deliktu. Pokuta bude uložená v rovnakej výške každej politickej strane tvoriacej koalíciu ako vyjadrenie spoločnej zodpovednosti za konanie kandidáta uvedeného na kandidátnej listine tejto koalície vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky, resp. vo voľbách do Európskeho parlamentu.

K čl. IV

Navrhuje sa, aby zákon nadobudol účinnosť ešte pred vyhlásením spojených volieb, a to najmä vzhľadom na potrebu zabezpečenia náležitej pripravenosti všetkých subjektov zúčastnených na ich príprave a realizácii.